

728/05/2018

30.8.2018

Opetus- ja kulttuuriministeriö
Kirjaamo
kirjaamo@minedu.fi
visio2030@minedu.fi

Lausunto OKM:n lausuntopyyntöön luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi yliopistolain ja ammattikorkeakoululain muuttamisesta

Viite: lausuntopyyntönne 10.7.2018, OKM/35/010/2018

Oheisena Oulun yliopiston lausunto.

Jouko Niinimäki
Rehtori

Essi Kiuru
Hallintojohtaja

Oulun yliopisto

PL 8000
90014 Oulun yliopisto

oulu.yliopisto@oulu.fi
Puh 0294 480 000
Fax 08 344 064

www.oulu.fi

TIEDOKSI
Oulun yliopiston intranet Notio

OKM Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi yliopistolain ja ammattikorkeakoululain muuttamisesta, OKM/35/010/2018

Oulun yliopisto toteaa, että yliopistolain muutokset tuovat merkittäviä muutoksia yliopistojen tehtäviin ja varsinkin siihen, kuinka yliopistot organisoituvat erityisesti koulutuksen järjestämisessä. Moni lakiesityksessä esitetyistä asioista (jatkuvan oppimisen tehtävä, tilauskoulutus EU-alueella) ja jo aiemmin lakiin tullut ristiinopiskelu vaativat lisää resursseja ja/tai resurssien uudelleenjärjestelyä.

Lakimuutosesitykset tukevat johdonmukaisesti kunnianhimoisen korkeakouluvision tavoitteita. Vision tavoitteisiin pääseminen edellyttää kuitenkin, että yliopistojen nykyistä perusrahoitusta lisätään merkittävästi. Pelkillä lakimuutoksilla tavoitteisiin on haastavaa päästä.

Oulun yliopisto pitää hyvänä sitä, että jatkuva oppiminen sisällytetään virallisesti yliopiston tehtäviin. Tätä varten myös täydennyskoulutuksen lisääminen pykälään 7 on perusteltua. Näiden pykälien todellinen vaikutus yliopistojen toimintaan nähdään toki vasta rahoitusmallin ja mahdollisen lisärahoituksen myötä. Kyseessä on laajempi koulutuksen suunnitteluun ja johtamiseen liittyvä muutos, sillä jatkuva oppiminen edellyttää nykyistä tiiviimpää yhteistyötä alueellisesti ja kansallisesti osaamistarpeiden ennakoinnissa ja osaamistarpeisiin vastaavan koulutuksen tuottamisessa. Samalla yliopistojen yhteiskunnallinen palvelutehtävän painoarvo kasvaa koulutuksen puolella nykyistä laajemmaksi, mikä vaatii myös resurssien uudelleen tarkastelua. Tähän liittyen henkilöstön osaaminen ja ohjaukseen panostaminen sekä työelämän kytkeminen kaikkeen toimintaan on ensiarvoisen tärkeää. Myös koulutusala-ajattelu muodostuu haasteellisemmaksi: työelämän osaamistarpeisiin vastaaminen edellyttää nykyistä enemmän poikkitieteellisiä koulutuksia ja joustoa yliopistojen koulutusaloja ylittäviin koulutuksiin.

Tilauskoulutuksen laajentamisen taloudellisten vaikutusten arvioidaan olevan vähäisiä. Kyse on pikemminkin yhteiskunnallisesta palvelutehtävästä, jolla pystytään nykyistä paremmin vastaamaan muuttuviin alueellisiin ja alakohtaisiin osaamistarpeisiin. Oulun yliopisto kannattaa tilauskoulutuksen laajentamista EU/ETA-alueelle. Koulutustarjonnan, koulutusten järjestämisen yhteistyömuodot ja rahoituslähteiden monimuotoisuus lisääntyvät. Myös riskienhallinta- ja liiketoimintaosaamisen kehittäminen sekä vastuukysymysten tarkastelu on seikkoja, jotka nousevat esiin tilauskoulutukseen liittyen. Kuinka yliopistot pystyvät esimerkiksi valvomaan sitä, että tilauskoulutukseen osallistuva ei ole järjestävän yrityksen omistaja tai perheenjäsen?

Esitys erityisesti kv-maisteriohjelmien kestojen vapauttamisesta on Oulun yliopiston mielestä haasteellinen. KV-maisteriohjelmissa opiskelee kv-opiskelijoiden lisäksi myös suomalaisia tutkinto-opiskelijoita. Lakimuutos voi johtaa tilanteeseen, jossa myös suomalaisilla tutkinto-opiskelijoilla on valmistuessaan eri laajuisia tutkintoja. Maisterintutkinnon suoritusaikaa voidaan lyhentää myös suunnittelemalla sen toteutus ympärivuotiseksi, ilman että opinpistemäärää tarvitsee laskea. Työnantajat eivät Suomessa tunnista kansainvälistä, suppeampaa tutkintoa, joka taas voi vaikeuttaa entisestään kansainvälisten opiskelijoiden työllistymistä. Riskinä on, että eri laajuiset tutkinnot johtavat eriarvoiseen asemaan jatko-opintoihin hakeutuessa. Tästä syystä Oulun yliopisto ei lähtökohtaisesti kannata lyhempien maisterintutkintojen mahdollistamista.

Esitys siirto-opiskelijavalinnan helpottamisesta on kannatettava. Tällä vahvistetaan sitä, että normaaleja hakuväyliä käyttävät nimenomaan sellaiset hakijat, jotka eivät vielä ole yliopistossa tutkinto-opiskelijana. Täydentävän erillisvalinnan sekä joustavan (jatkuvan) erillisvalinnan mahdollistaminen ovat Oulun yliopiston mielestä kannatettavia asioita. Täydentävä erillisvalinta mahdollistaa mahdollisten opintopolulta putoamisvaarassa olevien saamisen yliopistoon sekä toisaalta yliopiston kannalta mahdollistaa

aloituspaikkojen mahdollisimman hyvän täyttöasteen. Joustava (jatkuva) erillisvalinta (ns. rolling admission) on käytössä useissa muissa maissa, joiden kanssa suomalaiset yliopistot kilpailevat hakijoista. ISB-palaute on osoittanut, että Suomessa ajat hakemisesta päätökseen korkeakoulupaikoista venyvät jopa kolmeen kuukauteen. Kun kilpailevat yliopistot Euroopassa ja muualla maailmassa pääsevät viikon päätösaikaan, niin on hyvin ymmärrettävää, että suomalaiset yliopistot ovat kilpailussa hakijoista ja hyvistä opiskelijoista takamatkalla. Valintojen uudistamisissa on kuitenkin varmistuttava siitä, että eri alojen yhteistyö on toimivaa, jotta hakijalle saadaan, erityisesti yhteisvalinnassa, ymmärrettävissä oleva kuva mahdollisuuksista hakeutua yliopisto-opintoihin.

Oulun yliopiston suurin huoli yliopistolain muutoksessa on se, kuinka yliopiston tehtäväksi määriteltävä täydennyskoulutuksen toteuttaminen rahoitetaan. Pelkona on, että jos rahoitus siirretään perustutkintokoulutuksen momenteilta, niin perustutkintokoulutus kärsii täydennyskoulutuksen kustannuksella. Oulun yliopisto näkee molemmat näistä tehtävistä yliopiston tärkeiksi perustehtäviksi, eikä niiden tulisi heikentää toisiaan. Tästä syystä yliopistojen perusrahoitusta tulisikin kasvattaa niin, että täydennyskoulutustehtävän hoitaminen ei tapahdu tutkintokoulutuksen laadun kustannuksella.